

28.63. Banestyrelsen

Banestyrelsen er oprettet ved lov nr. 1230 af 27. december 1996 om Banestyrelsen mv.

Banestyrelsen, der er etableret som en statsvirksomhed, skal forvalte statens jernbaneinfrastruktur.

Banestyrelsens udførende divisioner, Rådgivning og Service, er opført på separate hovedkonti med henblik på at sikre økonomisk gennemsigtighed og klarhed om rollefordelingen i Banestyrelsen. Med udskillelsen er etableret en organisatorisk og økonomisk adskillelse mellem styrelsens væsentligste opgaver.

Formelle rammer for Banestyrelsens virksomhed

Ud over lov om Banestyrelsen vil rammerne for Banestyrelsen i budgetperioden navnlig være fastsat i følgende:

- Lov nr. 289 af 18. maj 1998 om jernbanevirksomhed mv.
- De årlige bevillingslove
- Lov nr. 33 af 1. maj 1996 om jernbanesikkerhed mv.
- Direktiv 91/440/EØF om udvikling af fællesskabets jernbaner
- Direktiv 93/628/EØF om etablering af et transeuropæisk net for kombineret transport
- Direktiv 95/18/EF om udstedelse af jernbanelicenser
- Direktiv 95/19/EF om tildeling af jernbaneinfrastrukturkapacitet og opkrævning af infrastrukturafgifter
- Direktiv 96/48/EF om interoperabilitet i det transeuropæiske jernbanesystem for højhastighedstog

Rammeaftalen for Banestyrelsen udløb med udgangen af 1998.

EU-forhold

Direktiv 91/440/EØF om udvikling af Fællesskabets jernbaner trådte i kraft den 1. januar 1993. Direktivet sigter mod en effektivisering af jernbanetrafikken ved at adskille infrastrukturforvaltningen fra driftssiden.

Hertil kommer fri netadgang i international kombineret godstrafik (container- og vekselladtransport) for ethvert nationalt EU-jernbaneselskab, mens den fri netadgang i øvrig international trafik alene gælder sammenslutninger af jernbaneselskaber hjemmehørende i den enkelte transports start- og slutland.

Med henblik på at sikre en fair konkurrencesituation mellem jernbanevirksomhederne frigøres virksomhederne for forpligtelser vedrørende infrastrukturen. Dette sker ved en regnskabsmæssig adskillelse mellem trafik- og infrastrukturopgaverne. Med lov om Banestyrelsen mv., hvorved infrastrukturforvaltningen skiltes fra DSB, sikredes endvidere fri og lige forhold mellem infrastrukturforvalteren for statens jernbanenet på den ene side og de enkelte jernbaneoperatører, herunder DSB, på den anden.

Til dækning af de med infrastrukturen forbundne omkostninger kan staten ifølge direktivet opkræve en infrastrukturafgift af jernbaneoperatørerne for benyttelse af infrastrukturen.

Med vedtagelsen i juni 1995 af direktiverne dels om udstedelse af licenser til jernbanevirksomheder (95/18/EF), dels om tildeling af jernbaneinfrastrukturkapacitet og opkrævning af infrastrukturafgifter (95/19/EF) tilvejebragtes fælles regler for, hvorledes medlemsstaterne skal behandle selskaber, der ønsker at udnytte den markedsadgang, som direktiv 91/440/EØF giver mulighed for. Begge direktiver er gennemført i dansk ret.

Med Rådets direktiv 95/19/EF tilstræbes det, at fordelingen af infrastrukturkapacitet sker på en tilstrækkelig fleksibel måde, så infrastrukturen bliver anvendt effektivt. Direktivet giver mulighed for at give fortrinsrettigheder til visse typer af trafik - fx offentlig service trafik. Det ledende princip for udformningen af infrastrukturafgifter er princippet om ikke-diskrimination ved opkrævning af afgifter for tjenester af tilsvarende art på samme marked.